

5. Türkiye Tarihi Madenler Konferansı Sonuç Bildirgesi

5. Türkiye Tarihi Madenler Konferansı, Trakya Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölümü'nün ev sahipliğinde Karadeniz Teknik Üniversitesi (KTÜ) Maden Mühendisliği Bölümü ve KTÜ Maden Derneği iş birliği ile düzenlendi. Trakya Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Erhan Tabakoğlu, Edebiyat Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Yüksel Topaloğlu, Arkeoloji Bölümü Başkanı ve 5. Türkiye Tarihi Madenler Konferansı Kurulları Dönem Başkanı Prof. Dr. Daniş Baykan'ın konuşmalarının ardından bildirilerin sunulduğu oturumlara geçildi. Türkiye tarihi madenleri kapsamında farklı bilim dallarından 31 araştırmacı toplam 17 başlık altında bildirimlerini 6 oturumda sunmuştur. Bildiriler ağırlıklı olarak kronolojik bir sıra ile programa uygun olarak sunulmuştur. Disiplinler arası bir nitelikte gerçekleştirilen 5. Türkiye Tarihi Madenler Konferansı kapsamında, ilk iki gün madencilik tarihi, metalürji tarihi ve metal işçiliğine yönelik sunumlar alanlarına katkı sağlamıştır.

Prof. Dr. Daniş Baykan'ın başkanlığı ile ilk oturum, Doç. Dr. Eren Kömürlü tarafından "Cumhuriyetimizin İlk 100 Yılında Maden ve Tünel Tahkimatı Uygulamalarımız Üzerine Bir Değerlendirme" adlı sunum ile başlamış, Dr. Umut M. Doğan tarafından "İki Grup Bakır Alaşım Balta ve Doğu Trakya'da MÖ 2. Binyıl Sorunu: Teorik Bir Tartışma" başlıklı ikinci sunum ile sona ermiştir. İkinci oturum Prof. Dr. Ali Osman Yılmaz başkanlığında, "Orta Anadolu'da Tunç Çağı Tabakasından Çıkan Demir Oksit Bakımından Zengin Bir Buluntunun Köken Araştırması" Dr. Nurcan Küçükarslan tarafından, Doç. Dr. Ümit Güder tarafından "Taşınabilir XRF Tekniği ile Urartu Metal Kemer Alaşımlarının Araştırılması: Bir Metodoloji Çalışması" adlı bildirim sunulmasından sonra ise son sunum Yunus Kaptan (MA) tarafından hazırlanan "Çemialo Sırtı Demir Çağ Metal Buluntularının Kimyasal Analizleri" olmuştur. Üçüncü oturum Prof. Dr. Erkan Fidan başkanlığında, Doç. Dr. Gülşah Altunkaynak tarafından sunulan "Erzurum Müzesi Luristan Bölgesi Bakır Alaşımlarının Tipolojik ve Analitik Değerlendirmeleri", Dr. Ertuğrul Karakaplan tarafından sunulan "Maden Açıklıklarının Antik Mimari Planlamadaki Rolü", son sunum ise Doç. Dr. Hüseyin Erpehlivan tarafından "Phrygia Mezarlarından Bilinen Metal Buluntular ve Anadolu'daki Dağılımları" sunulmuştur. Sempozyumunun ikinci günü Eczacılık Fakültesi Gazi Mustafa Kemal Atatürk Konferans Salonu'nda 4. oturum başkanı Prof. Dr. İbrahim Alp'in açılışı ile başlamıştır. Dr. Haralambos Nikolayidis tarafından "Siphnos Altın ve Gümüş Madenleri", Didem Baş (MA) tarafından "Trakya Madenciliği ve İstanbul Arkeoloji Müzelerinden Bir Grup Metal Buluntu", Prof. Dr. Reyhan Körpe tarafından "Antik Çağ Troas Bölgesi Madenleri" anlatılmıştır. 5. oturum Prof. Dr. Reyhan Körpe başkanlığında, Dr. Mahmut Suat Delibalta tarafından "Madeni Paraların Tarihsel ve Ekonomik Gelişim Sürecinde Madenciliğin Rolü", Dr. Nurullah Murat tarafından "Osmanlı Devleti'nde Madenlerin İslahına Yönelik Sunulan Raporlar: Bulgar Dağı Maden-i Hümayunu Örneği", Prof. Dr. Ali Arslan tarafından ise "Osmanlı Devleti'nde Maden İdaresi" başlıklı sunumlar gerçekleştirilmiştir. 6. oturum ve kapanış oturumu Prof. Dr. Daniş Baykan tarafından başlatılmış olup, Fatih Mengüç, "Doğu Karadeniz Bölgesinde Madencilik Tarihi İzleri", Nusret Güngör tarafından "Eskişehir'in Tarihi Madeni: Lületaşı Tipi Sepiyolit" adlı sunum, Prof. Dr. Oya Dağlar Macar tarafından ise "20. Yüzyılda Trakya'da Keşfedilen Linyit Madenleri ve Bu Madenlerin Çıkarılması ile İlgili Ortaya Çıkan Sorunlar" başlıklı bildirimleri sunulmuştur. Sunulan tüm bildirimleri Türkçe ve İngilizce geniş özetleri 9786250079317 numaralı ISBN ile elektronik olarak (<https://bys.trakya.edu.tr/file/open/76760286>) **5. Türkiye Tarihi Madenler Konferansı Özet Kitabı** başlığıyla yayımlanmıştır.

Yine program dahiline alınan bazı etkinlikler de 2 ile 4 Mayıs 2024 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Sempozyumun ilk etkinliğinde TÜ Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölümü Kütüphanesi'nde Ergun Kaptan'ın oğlu Prof. Buğru Han Burak Kaptan'ın katılımıyla "**Ergun Kaptan Madencilik Tarihi Bölümü'nün açılışı ve Ergun Kaptan Sunumu**" (sinevizyon) gerçekleştirilmiştir. Aynı gün ikinci etkinlik olarak Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölümü sergi

alanında Edebiyat Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Yüksel Topaloğlu ve Prof. Burak Kaptan'ın katılımıyla "**Ergun Kaptan ve Daniş Baykan Arşivlerinden Madencilik Tarihi Sergisi**"nin açılışı gerçekleştirilmiştir. Sempozyumun ikinci gününde üçüncü etkinlik olarak Trakya Üniversitesi Teknoloji Araştırma ve Geliştirme Uygulama ve Araştırma Merkezi (TÜTAGEM) Laboratuvarlarının tanıtımı ve ziyareti gerçekleştirildi. Ziyaret sırasında, TÜTAGEM uzmanlarından Dr. Saffet Çelik, Dr. Alp Yücel ve Kimyager Tuğba Tunceli merkezin işleyişi ve kullandıkları ICP-MS, GC-MS-MS, Elektron-Mikroskobu gibi özellikle metal ve arkeometri araştırmalarında kullanılan cihazlarla ilişkili bilgilendirmelerde bulundular. 4 Mayıs 2024 tarihinde, konferansın son gününde ise sempozyum katılımcılarıyla birlikte Dr. Yavuz Güner'in eşliğinde Edirne tarihi kent dokusu üzerine bilgilendirme ve ziyaretler yapılmış; Bilal Sarıgül eşliğinde Edirne Kent Tarihi Müzesi ve ardından Prof. Dr. Daniş Baykan eşliğinde Edirne Arkeoloji ve Etnografya Müzeleri ziyaret edilmiştir.

2 Mayıs ve 3 Mayıs 2024 tarihlerinde gerçekleşen oturumların ardından, katılımcılarla birlikte genel bir değerlendirme oturumu gerçekleştirilmiştir. İlk beşini geride bırakan Türkiye Tarihi Madenler Konferansları ile farklı disiplinlerden araştırmacıların bilimsel paylaşımlarda bulunduğu disiplinler arası toplantıların ülkemiz madencilik tarihinin daha iyi anlaşılması için önemli bir adım olduğu ve başlangıcından itibaren gerek içerik gerekse sonuçları açısından gelişen bir ivmede olduğu görülmektedir. Bir konferans içeriğini aşmış olan Türkiye Tarihi Madenler serisinin bundan sonra gerçekleştirilecek altıncısının "konferans" yerine "kongre" adı altında gerçekleştirilmeye başlanması kararlaştırılmıştır. 6. Türkiye Tarihi Madenler Kongresi'nin nerede ve ne zaman yapılacağı konusunun da tartışıldığı genel değerlendirmede, Prof. Dr. Erkan Fidan tarafından sunulan Tavşanlı Belediyesi (Kütahya) ev sahipliği teklifi değerlendirmeye katılan tüm katılımcılar tarafından olumlu karşılanarak karara bağlanmıştır. Son değerlendirmede değinilen konular arasında bakır ve kalay içeriği analiz sonuçlarıyla açık şekilde belirlenmemiş alaşımları kastederken "bronz" yerine "bakır alaşım" denmesi gerekliliği 4. Türkiye Tarihi Madenler Konferansı'ndaki gibi yeniden vurgulanmıştır. Benzer nedenlerle "kurşunlu bronz", "arsenikli bronz" tabirleri yerine "kurşunlu bakır alaşım" ile "arsenikli bakır alaşım" kullanımının ayrıca "kalaylı bronz" yerine de sadece "bronz" kelimesinin kullanımının önemi vurgulanmıştır. Yine sonuç değerlendirmesinde 6. Türkiye Tarihi Madenler Kongresi'nden itibaren sunumların yirmi beş dakika konuşma ve beş dakika tartışma olmak üzere yarım saat planlanmasına; bildirilerin toplanacağı bilim ve anabilim dallarının daha da genişletilmesi gerektiğine; madenler ve metal malzeme üzerinde yapılan analiz ve arkeometri çalışmaları ayrı oturum(lar) halinde düzenlemeye; programlamada kronoloji temelli ama farklı bakış açıları düzenlenecek oturumları ve tartışmaların oluşturulmasının veri ve sonuçları zenginleştirileceğine değinilmiştir. Gerçekleştirilen sempozyumun tam metinlerin yayın süreci konusunda olasılıklardan bahsedilmiştir. İleriki sürede yapılacak duyuru ve çağrılar konusunda bilgi verilmiştir.

İlki 2015 yılında Karadeniz Teknik Üniversitesi Maden Mühendisliği Bölümü ve KTÜ Maden Derneği tarafından düzenlenmiş ve geçen süreçte gelenekselleşerek sonuncusu Trakya Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölümü'nün ev sahipliğinde gerçekleşen 5. Türkiye Tarihi Madenler Konferansı'nın (<https://5ttmk.trakya.edu.tr/pages/5--turkiye-tarihi-madenler-konferansi>) alanına, ilgili bilim ve anabilim dallarına katkı ve farklı görüş açıları katmış olacağı umudundayız.

Prof. Dr. Daniş Baykan
5.TTMK Kurulları Dönem Başkanı

Mayıs 2024, Edirne

TRAKYA ÜNİVERSİTESİ
EDEBİYAT FAKÜLTESİ
ARKEOLOJİ BÖLÜMÜ

5. TÜRKİYE TARİHİ MADENLER KONFERANSI

2-4 Mayıs 2024

Yer: Balkan Yerleşkesi
Eczacılık Fakültesi
Gazi Mustafa Kemal Atatürk
Konferans Salonu

5. Türkiye Tarihi Madenler Konferansı'nda sunulan bildiriler

- 1-Cumhuriyetimizin İlk 100 Yılında Maden ve Tünel Tahkimatı Uygulamalarımız Üzerine Bir Değerlendirme / **Eren Kömürlü**
- 2-İki Grup Bakır Alaşım Balta ve Doğu Trakya'da MÖ 2. Binyıl Sorunu: Teorik Bir Tartışma / **Umut M. Doğan**
- 3-Orta Anadolu'da Tunç Çağı Tabakasından Çıkan Demir Oksit Bakımından Zengin Bir Buluntunun Köken Araştırması / **Nurcan Küçükarslan, Tsutomu Ota, Chie Sakaguchi, Katsura Kobayashi, Sachihiro Omura**
- 4-Taşınabilir XRF Tekniği ile Urartu Metal Kemer Alaşımının Araştırılması: Bir Metodoloji Çalışması / **Ümit Güder, Marek Verčik, Tolga Özak, Rafet Çavuşoğlu**
- 5-Çemialo Sırtı Demir Çağ Metal Buluntularının Kimyasal Analizleri / **Yunus Kaptan**
- 6-Erzurum Müzesi Luristan Bölgesi Bakır Alaşımının Tipolojik ve Analitik Değerlendirmeleri / **Gülşah Altunkaynak**
- 7-Maden Açıklıklarının Antik Mimari Planlamadaki Rolü / **Ertuğrul Karakaplan**
- 8-Phrygia Mezarlarından Bilinen Metal Buluntular ve Anadolu'daki Dağılımları / **Hüseyin Erpehlivan**
- 9-Siphnos Altın ve Gümüş Madenleri / **Haralambos Nikolayidis**
- 10-Trakya Madenciliği ve İstanbul Arkeoloji Müzelerinden Bir Grup Metal Buluntu / **Didem Baş**
- 11-Antik Çağ Troas Bölgesi Madenleri / **Reyhan Körpe**
- 12-Madeni Paraların Tarihsel ve Ekonomik Gelişim Sürecinde Madenciliğin Rolü / **Mahmut Suat Delibalta**
- 13-Osmanlı Devleti'nde Madenlerin İslahına Yönelik Sunulan Raporlar: Bulgar Dağı Maden-i Hümayûnu Örneği / **Nurullah Murat**
- 14-Osmanlı Devleti'nde Maden İdaresi / **Ali Arslan**
- 15-Doğu Karadeniz Bölgesinde Madencilik Tarihi İzleri / **Fatih Mengüç, İsmail Hakkı Demircioğlu, Ali Osman Yılmaz, İbrahim Alp, Metin Güneş**
- 16-Eskişehir'in Tarihi Madeni: Lületaş Tipi Sepiyolit / **Nusret Güngör, Behzat Gökçen Demir, Akın Akbulut, Ali Koray Özdoğan**
- 17-20. Yüzyılda Trakya'da Keşfedilen Linyit Madenleri ve Bu Madenlerin Çıkarılması ile İlgili Ortaya Çıkan Sorunlar / **Oya Dağlar Macar**

Ergun Kaptan ve Daniş Baykan Arşivlerinden Madencilik Tarihi Sergisi

2-20 Mayıs 2024

Açılış: 2 Mayıs 2024 / 11:25

Trakya Üniversitesi
Edebiyat Fakültesi
Arkeoloji Bölümü
Sergi Alanı

Düzenleyen Kuruluşlar

Trakya Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü

Karadeniz Teknik Üniversitesi, Maden Mühendisliği Bölümü

Destekleyen Kuruluşlar

Trakya Üniversitesi

Karadeniz Teknik Üniversitesi

Madencilik Türkiye / Madencilik ve Yer Bilimleri

Yeraltıhaber.com

Düzenleme Kurulu

Prof. Dr. Daniş Baykan	Trakya Üniversitesi, Arkeoloji Bölümü
Prof. Dr. İbrahim Alp	Karadeniz Teknik Üniversitesi Maden Mühendisliği Bölümü
Prof. Dr. Başak Boz	Trakya Üniversitesi, Arkeoloji Bölümü
Prof. Dr. Erkan Fidan	Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, Arkeoloji Bölümü/ Türkiye
Doç. Dr. Aslı Araboğlu	Trakya Üniversitesi, Mütercim Tercümanlık Bölümü
Doç. Dr. İlkan Hasdağlı	Trakya Üniversitesi, Arkeoloji Bölümü
Doç. Dr. Ergün Karaca	Trakya Üniversitesi, Arkeoloji Bölümü
Doç. Dr. Levent Keskin	Ankara Üniversitesi, Arkeoloji Bölümü
Doç. Dr. Eren Kömürlü	Giresun Üniversitesi, İnşaat Mühendisliği Bölümü
Doç. Dr. Sinan Ünlüsoy	Yaşar Üniversitesi, Akdeniz Araştırma ve Uygulama Merkezi
Dr. Melike Zeren Hasdağlı	Trakya Üniversitesi, Arkeoloji Bölümü
Dr. Fuat Yılmaz	Trakya Üniversitesi, Arkeoloji Bölümü
Dr. Baki Demirtaş	Trakya Üniversitesi, Arkeoloji Bölümü
Dr. Filiz Divarçı	Trakya Üniversitesi, Arkeoloji Bölümü
Öğr. Gör. Ceren Baykan (MA)	TÜ Şehit Ressam Hasan Rıza GSMYO Mimari Restorasyon Programı
Atalay Karatak (MA)	Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Kültür Varlıklarını Koruma

Bilimsel Danışma Kurulu (Düzenleme Kuruluna ilaveten)

Prof. Dr. Hasan Peker,	İstanbul Üniversitesi / Türkiye
Prof. Dr. Krzysztof Skrzypkowski,	AGH Bilim ve Teknoloji Üniversitesi / Polonya
Prof. Dr. Ünsal Yalçın,	Bochum Ruhr Üniversitesi / Almanya
Prof. Dr. Nurcan Yazıcı Metin,	Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi / Türkiye
Prof. Dr. Gülgün Yılmaz,	Trakya Üniversitesi / Türkiye
Prof. Dr. Ali Osman Yılmaz,	Karadeniz Teknik Üniversitesi / Türkiye
Doç. Dr. Sinan Akıska,	Ankara Üniversitesi / Türkiye
Doç. Dr. Aliye Erol,	İstanbul Üniversitesi / Türkiye
Doç. Dr. Ümit Güder,	Charles Üniversitesi / Çekya
Doç. Dr. Volkan Kılıçlı,	Gazi Üniversitesi / Türkiye
Doç. Dr. Omid Oudbashi,	Göteborg Üniversitesi / İsveç
Doç. Dr. Aşkın Özdeğir,	İstanbul Üniversitesi / Türkiye
Doç. Dr. Müjde Peker,	İstanbul Üniversitesi / Türkiye
Doç. Dr. Benjamin Roberts,	Durham Üniversitesi / İngiltere
Dr. Sevtap Gölgesiz Karaca,	Trakya Üniversitesi / Türkiye
Dr. Joseph W. Lehner,	Sidney Üniversitesi / Avustralya
Dr. Taşkın Deniz Yıldız,	Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi / Türkiye

Sekreteryaya

Dr. Nurgül Demirtaş	
Ar. Gör. Gamze Üsküplü Akgül (MA)	Trakya Üniversitesi, Arkeoloji Bölümü
Ar. Gör. Mert Uğur Kara (MA)	Trakya Üniversitesi, Arkeoloji Bölümü
Ar. Gör. Coşkun Sivil (MA)	Trakya Üniversitesi, Arkeoloji Bölümü
Ar. Gör. Osman Vuruşkan (MA)	Trakya Üniversitesi, Arkeoloji Bölümü
Didem Baş (MA)	Trakya Üniversitesi, Arkeoloji Bölümü Doktora Öğrencisi
Nazan Çisem Ergün	Trakya Üniversitesi, Arkeoloji Bölümü Yüksek Lisans Öğrencisi
Mine Uçmazoğlu	Trakya Üniversitesi, Arkeoloji Bölümü Lisans Öğrencisi
Rasim Can Karaçivi	Trakya Üniversitesi, Arkeoloji Bölümü Lisans Öğrencisi